Vaccination

Sjukdomsförebyggande vaccinationer är en av de mest effektiva insatserna för att skydda människors hälsa. De bidrar inte bara till att förebygga spridning av allvarliga sjukdomar, utan också till större frihet och trygghet för individen. Eftersom vissa personer inte kan vaccineras, till exempel på grund av medicinska skäl, är det viktigt att samhället uppnår en så hög vaccinationsgrad som möjligt. Det skapar flockimmunitet, vilket i sin tur skyddar den mest sårbara delen av befolkningen.

Sverige har ett välfungerande nationellt vaccinationsprogram för barn vilket har varit mycket framgångsrikt i att minska förekomsten av flera allvarliga infektionssjukdomar. Samtidigt finns det andra viktiga vaccinationer utanför programmet där täckningsgraden varierar kraftigt beroende på bostadsort, utbildningsnivå och inkomst. Detta skapar ojämlikhet i hälsa och livskvalitet.

Liberalerna anser att skydd mot allvarliga sjukdomar inte ska vara en fråga om ekonomiska resurser. Alla ska ha rätt att skydda sig själva och sina närstående. Därför vill vi utöka det kostnadsfria vaccinationsutbudet i Region Stockholm.

- Att Region Stockholm inför avgiftsfritt TBE-vaccin för alla barn och unga, 1–18 år.
- Att Region Stockholm inför avgiftsfritt HPV-vaccination för alla ovaccinerade personer till och med 26 års ålder, oavsett kön.
- Att Region Stockholm inför avgiftsfritt bältrosvaccination för regionens äldre.
- Att Region Stockholm inför ett regionalt äldrevaccinationsprogram där vaccination mot covid-19, säsongsinfluensa, pneumokocker och bältros inkluderas.

TBE-vaccination

Tick-Borne Encephalitis (TBE) är en virussjukdom som sprids via fästingar. Även om de flesta som smittas av TBE inte får några eller endast milda influensaliknande symptom kan viruset orsaka allvarlig hjärninflammation. Drygt en tredjedel av de med neurologisk symtom får långvariga eller bestående besvär, så som trötthet och minnesproblem.

Under de senaste åren har antalet TBE-fall ökat och enligt Folkhälsomyndigheten tillhör Region Stockholm ett av de mest riskutsatta områdena i landet. En tredjedel av alla smittade i Sverige bor i Stockholm.

Under 2025 valde det socialdemokratiska styret att införa avgiftsfri TBE-vaccination till barn födda 2022, vilket nästa år följs upp med barn födda 2023 och så vidare. Trots att det är ett steg i rätt riktning anser Liberalerna att satsningen är alltför avgränsad. Genom att enbart erbjuda vaccination för treåringar kommer det att ta 15 år innan alla barn är skyddade. Det innebär också att man missar en stor grupp barn och unga som också behöver skydd.

Hela sex regioner i Sverige går längre och erbjuder avgiftsfri TBE-vaccination för fler barn och unga. Flera av dem erbjuder avgiftsfri TBE-vaccination till barn och unga 3-19 år, och Region Uppsala går längst genom att erbjuda alla barn 1-18 år.

Liberalerna vill införa avgiftsfritt TBE-vaccin för alla barn och unga 1–18 år i Region Stockholm, i likhet med Region Uppsala. Genom att inkludera även de minsta barnen kan vi säkerställa ett fullgott skydd redan från tidig ålder; en investering i barnens framtid och en viktig åtgärd för att stärka folkhälsan.

Vaccination mot vattkoppor

Folkhälsomyndigheten lämnade i september 2024 in ett förslag till regeringen om att införa vaccination mot vattkoppor i barnvaccinationsprogrammet efter att ha konstaterat att vattkoppsvaccinerna är säkra och samhällsekonomiskt effektiva. Cirkulationen av smitta kan upphöra inom två till åtta år om alla barn vaccineras.

Liberalerna i Region Stockholm har sedan tidigare drivit frågan och ser positivt på att vaccination mot vattkoppor kommer att införas i barnvaccinationsprogrammet 2027.

HPV-vaccination

Humant papillomvirus (HPV) är den vanligaste sexuellt överförbara infektionen i Sverige. En majoritet av alla sexuellt aktiva män och kvinnor drabbas och varje år får omkring 1000 kvinnor och 550 män i Sverige någon form av cancer orsakad av HPV. Därtill behandlas över 8 000 kvinnor årligen för cellförändringar, 550 kvinnor utvecklar livmoderhalscancer och cirka 150 dör i sjukdomen.

För att minska förekomsten av HPV och HPV-relaterade cancerformer erbjuds sedan 2010 flickor i åldrarna 10–12 år HPV-vaccination via det nationella barnvaccinationsprogrammet. För att säkra ett gott skydd erbjöds vid införandet även en catch-up-vaccination för flickor mellan 14 och 18 år. År 2020 utökades programmet till att även omfatta pojkar, men utan någon motsvarande catch-up-insats. Det har lett till att många unga män idag saknar skydd mot HPV. Därmed är tillgången till vaccination fortfarande ojämställd.

Sedan den 5 december 2024 rekommenderar Folkhälsomyndigheten ett utökat HPV-vaccinationsprogram, där alla ovaccinerade personer upp till 26 års ålder uppmanas att vaccinera sig. Syftet med rekommendationen är att stärka skyddet mot HPV-relaterade sjukdomar i hela befolkningen. Region Skåne och Region Örebro har valt att följa rekommendationen och erbjuder idag avgiftsfri HPV-vaccination. Flera

andra regioner har påbörjat utredningar om hur ett motsvarande program kan införas.

Liberalerna har drivit på för att Region Stockholm ska följa Folkhälsomyndighetens rekommendation och införa avgiftsfri HPV-vaccination för alla ovaccinerade upp till 26 års ålder. Det är avgörande för att säkerställa jämlik tillgång till förebyggande vård, minska smittspridningen i befolkningen och på sikt utrota livmoderhalscancer samt andra HPV-relaterade cancerformer.

I maj 2026 kom äntligen beslutet som innebär att alla personer som ännu inte fyllt 27 år vaccinera sig kostnadsfritt mot HPV i Stockholms län.

Bältrosvaccination

Bältros är en infektionssjukdom som kan leda till stort lidande. Alla de som har haft vattkoppor befinner sig i riskzonen för att utveckla bältros. Årligen drabbas 6000 stockholmare av sjukdomen, varav hälften är över 65 år. En del drabbas av mildare symptom, andra av kraftig smärta, långdragna besvär och svåra komplikationer. I svårare fall leder bältros till permanent försämrad livskvalitet, med konsekvenser för såväl den enskilde som anhöriga och vården.

Trots sjukdomens allvar ingår inte bältrosvaccination i det nationella vaccinationsprogrammet. Däremot erbjuder Folkhälsomyndigheten vägledande information för regioner som själva vill ta initiativ till att erbjuda vaccination. Flera andra länder, bland annat Kanada, England och Australien, har redan infört breda vaccinationsprogram mot bältros.

Region Stockholm erbjuder idag avgiftsfri vaccination mot influensa, covid-19 och pneumokocker för regionens äldre och personer i riskgrupp. Det står Liberalerna bakom, men vi vill gå längre och även stärka tillgången till avgiftsfri vaccination mot bältros för fler. Så kan vi ytterligare skydda den äldre befolkningen mot svår sjukdom och samtidigt avlasta sjukvården.

Äldrevaccinationsprogram

I Sverige har vi under lång tid haft ett mycket framgångsrikt vaccinationsprogram riktat mot barn. Genom att erbjuda avgiftsfria vaccinationer har vi lyckats skydda generationer av barn mot allvarliga och ibland livshotande sjukdomar. Det goda exemplet från barnvaccinationsprogrammet visar tydligt hur kraftfullt ett strukturerat och tillgängligt vaccinationsupplägg kan vara. Samtidigt som vi ser effekterna av detta arbete för barn, står det klart att även äldre har behov av liknande skydd.

Region Stockholm fattade därför under hösten 2021 ett inriktningsbeslut om att utreda strukturerna för ett regionalt äldrevaccinationsprogram. Syftet var att undersöka hur ett samordnat och finansierat vaccinationsprogram för äldre skulle kunna organiseras och finansieras. Denna utredning är nu slutförd, och det finns därmed ett konkret underlag att bygga vidare på.

Mot denna bakgrund vill Liberalerna nu ta nästa steg: att verka för ett faktiskt införande av ett regionalt äldrevaccinationsprogram. Till skillnad från enskilda vaccinationserbjudanden ger ett samordnat vaccinationsprogram högre täckningsgrad och möjliggör en mer effektiv uppföljning.

Uppdaterad: 9 september 2026